

Azərbaycan Almaniyanın Cənubi Qafqazda önəmli tərəfdaşdır

“Qoca qitə”nin iqtisadi liderinin “Odlar yurdu”nda 230-dan çox şirkəti çalışır

Almaniya Azərbaycanın Avropada mühüm əhəmiyyət daşıyan fəal siyasi-iqtisadi tərəfdaşlarından biridir. Respublikamız bu ölkə ilə əlaqələrin inkişafına daim önəm verir. Xatırladaq ki, Almaniya Azərbaycanı Cənubi Qafqazda vacib tərəfdaş kimi qəbul edir. Bu ölkə respublikamızın regionda lider mövqeyini, eyni zamanda, beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində suverenliyini və ərazi bütövlüyünü tam dəstəkləyir. Eləcə də bu ölkə Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm rolunu təqdir edir.

Avropa İttifaqının (Aİ) aparıcı ölkələrindən olan Almaniya 3,85 trilyon dollar ÜDM ilə dünyada 4-cü, “Köhnə qitə”də isə ən böyük iqtisadi gücdür. Son illərdə Azərbaycanın belə bir potensiala malik dövlətlə iqtisadi əlaqələrində artım dinamika nəzərə çarpır. Azərbaycanda hazırda qeydiyyatdan keçən 230-dan çox alman şirkəti var. Energetika, sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat, kommunikasiya, tikinti, bank işi, sığorta, ticarət və servis kimi sahələrdə fəaliyyət göstərən həmin qurumların, təqribən, 170-i Azərbaycan-Almaniya Ticarət Palatasının üzvüdür.

İki ölkə arasında enerji sahəsində də əməkdaşlıq yüksələn xətlə inkişaf edir. Azərbaycanın Dövlət Neft Şirkəti ilə Almaniyanın “Uniper” müəssisəsi 2013-cü ildə birgə uzunmüddətli qaz tədarükü haqqında müqavilə imzalayıb. 2020-ci il dekabrın 31-dən isə Cənub Qaz Dəhlizi Azərbaycan təbii qazını İtaliyadakı qəbul nöqtəsi vasitəsilə Aİ bazarına çatdırır. “Uniper” Avropa bazarında təbii qazın əsas alıcılarından biridir. Bu, şirkətin ən uzunmüddətli (2020-2045) qaz alışı layihəsidir.

Onu da qeyd etmək ki, SOCAR və “Uniper” şirkətləri tərəfindən 2016-cı ildə Azərbaycanda enerji səmərəliliyi layihələrini inkişaf etdirmək üçün birgə müəssisə – (SOCAR (51 faiz), “Uniper” (49 faiz)) yaradılıb. Birinci layihə Sumqayıtda “Azərkimya”nın uyğun müəssisəsində buxar və enerji istehsalı kompleksinin təkmilləşdirilməsi və istismarı olub.

Ölkəmizdəki alman şirkətləri tərə-

findən bərpaolunan enerjinin inkişafı layihələrinə də maraq göstərilir. Bu ölkənin “Berlin Wind” şirkəti tərəfindən Xızı rayonunun Yeni Yaşma və Şurabad qəsəbələrindənin ərazisindəki 50 MVt-ıq “Yeni Yaşma” Külək Elektrik Parkında yenidənqurma işlərinin aparılması və 2018-ci il oktyabrın 11-də parkın istismara verilməsi də məhz bunun əyani nümunəsidir.

Almaniya Federativ Respublikasının Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayerin aprelin 1-də Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfəri iki ölkənin etibarlı tərəfdaşlığının hərtərəfli və yüksələn xətlə inkişafının əyani göstəricisidir. Bu səfərin bütün sahələr üzrə əməkdaşlığın daha yüksək səviyyəyə qaldırılmasına önəmli təkan verəcəyi, gələcək inkişaf üçün böyük perspektivlər açacağı da şübhəsizdir.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev Almaniya Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayerin respublikamıza səfəri zamanı mətbuata bəyanatında səsləndirdiyi bir fikir də – Mən tam əminəm ki, bu səfər bizim əlaqələrimizə yeni müsbət təkan verəcək-

bunun bariz ifadəsidir. Azərbaycan lideri bəyanatında daha sonra qeyd edib: “İqtisadi sahədə əldə edilmiş nəticələr bizi təbii olaraq ruhlandırır. Çünki bu ilin yanvar – fevral aylarında bizim ticarət dövriyyəimiz, təxminən, 3 dəfə artıb. Bunun əsas səbəbi Azərbaycandan Almaniya ixtar edilən xam neftin həcmimin artması olmuşdur. Ona görə biz hesab edirik ki, gələcək illərdə öz ticarət dövriyyəimizin şaxələndirilməsi, xüsusilə bərpaolunan enerji sahəsi ilə bağlı daha fəal addımlar atmalıyıq”.

Prezident İlham Əliyev daha sonra bərpaolunan enerji sahəsində Almaniya şirkətlərinin, eləcə də Azərbaycanın çox böyük təcrübəsi, proqramı və planları olduğunu söyləyib. “Biz xarici investorların sərmayəsi hesabına 2030-cu ilə qədər bərpaolunan enerji növlərinin istehsal gücünü 6 qıqavata çatdırmaq fikrindəyik və bu, tam realdır. Bunun bir hissəsi Avropaya ixrac ediləcək”, – deyərək dövlətimizin başçısı vurğulayıb.

Prezident İlham Əliyev bəyanatında ötən il respublikamızda uğurla keçirilən beynəlxalq iqlim konfransı barədə fikirlərini də diqqətə çatdıraraq Azərbaycanın bu istiqamət üzrə də Almaniya ilə çox fəal əməkdaşlığı olduğunu vurğulayıb: “COP29-da 197 ölkəni təmsil edən 77 mindən çox iştirakçı qeydiyyatdan keçmişdir və bu konfrans böyük, uğurlu nəticələrə zəngin idi. İştirak etməyən yeganə ölkə Ermənistan olmuşdur. Bu da təbii olaraq təəssüf hissi doğurur. Çünki xüsusilə indiki şəraitdə – Azərbaycanla Ermənistan arasında normallaşma prosesinin uğurla getdiyi bir zamanda Ermənistan tərəfinin bu beynəlxalq konfransı boykot etməsi başadüşülən deyildi. Bu gün bu məsələ də müzakirə olundu və Azərbaycanın mövqeyi Almaniya tərəfinə çatdırılmışdır”.

Azərbaycan müstəqilliyə qovuşduğu illər ərzində bir sıra sahələrdə əldə etdiyi yüksək göstəricilər, o cümlədən enerji sektorunun davamlı inkişafı sayəsində sürətli iqtisadi artıma nail olub. Hazırda isə iqtisadiyyatın daha çox şaxələndirilməsi qarşıya mühüm vəzifə kimi qoyulub. Qısa zaman ərzində həmin məqsədlə bağlı müsbət nəticələr əldə olunub. ÜDM-in tərkibinin əksər hissəsi qeyri-enerji sektorunun payı hesabına formalaşıb.

Yeri gəlmişkən, ölkəmizin enerji strategiyası barədə münasibət bildirən dövlətimizin başçısı daim çıxışlarında Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyində oynadığı mühüm rola toxunaraq respublikamızın dost dövlətlərin neft, neft-kimya məhsulları ilə təchizatını diqqətdə saxladığını bildirib, eləcə də bəzi ölkələrə elektrik enerjisi və təbii qazın ötürülməsinə uğurla başladığını qeyd edib.

Hazırda Avropada yeni mənbələrdən təbii qaza olan tələbatın artması ilə əlaqədar Azərbaycanda kəmərlər imkanlarının genişləndirilməsi nəzərdə tutulur. Bu faktı konkretləşdirib deyərək bildiririk ki, ölkəmiz tərəfindən 16 milyard kubmetr tutumu olan TANAP-ın 32 milyard kubmetrədək,

10 milyard kubmetr tutuma malik TAP-ın isə 20 milyard kubmetrədək genişləndirilməsi planlaşdırılıb. Bu isə Avropada Azərbaycanın “mavi yanacaq”a olan tələbatının yüksəlməsi, Rusiya-Ukrayna müharibəsi başlayandan sonra respublikamızda mövcud qaz təchizatının artırılması məqsədi daşıyan 10-dan çox müraciət ünvanlanması ilə əlaqələndirilib. Bir sözlə, 3500 kilometr uzunluğu olan, 3 kəmərlər sistemini birləşdirən, 2021-ci il yanvarın 1-də isə istismara verilən kəmərin genişləndirilməsinə prioritet istiqamətlərdən biri olaraq yanaşılması Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyində oynadığı mühüm rolun bariz ifadəsi kimi dəyərləndirilir.

Almaniya Prezidenti Frank-Valter Ştaynmayer isə mətbuata bəyanatında Azərbaycanın dünyanın əsas ticarət yollarının birləşdiyi məkana çevrildiyindən şad olduğunu bildirərək qeyd edib: “Biz hər ikimiz təkcə Mərkəzi Asiya ilə deyil, həmçinin Uzaq Şərq, Cənub-Qərbi Asiya, eləcə də Çin ilə iqtisadi və ticarət əlaqələrində maraqlıyıq. Eyni zamanda, hazırda mövcud nəqliyyat marşrutlarının nə dərəcədə məhdud olduğunu və onların hansı imkanlarla işlədiyini də yaxşı bilirik. Bu baxımdan Orta Dəhliz Almaniya iqtisadiyyatı üçün də maraqlı perspektivdir. Cənubi Qafqaz son dövrlərdə olduğu kimi, siyasi baxımdan daha sabit inkişaf etdikcə, bu perspektiv daha da cəlbedici olacaqdır”.

Belə bir məqamı da qeyd etmək ki, Azərbaycanın Xəzər dənizində ən böyük ticarət donanması, 50-dən çox gəmisi var. Bakı gəmiqayırma zavodu isə ildə 6 gəmi istehsal etmək gücündədir və bu cür şəraitdə artan neft həcmli, o cümlədən Mərkəzi Asiya, həmçinin Çindən gözlənilən quru yük daşımaları üçün kifayət etmir. Çin, Qırğızıstan və Özbəkistan ərazisindən Xəzər dənizinə qədər dəmir yolunun tikintisi layihəsi də yekunlaşandan sonra vəziyyət bir qədər də ağırlaşacaq. Başqa sözlə, Azərbaycan ərazisindən potensial daşıma həcmli ciddi artacaq.

Ona görə də hazırda bu şərait ölkəmizi ciddi düşündürür və Azərbaycan mövcud sahəyə investisiya yatırmaqla perspektivdə yükdaşımalarda üzləşilə biləcək problemin aradan qaldırılmasını diqqətdə saxlayır.

“XQ”nin analitik qrupu